EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

19. veebruar 2009 *

Kohtuasjas C-321/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Landgericht Mannheimi (Saksamaa) 28. juuni 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 12. juulil 2007, kriminaalasjas, milles süüdistatav on

Karl Schwarz,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas (ettekandja), kohtunikud J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, P. Lindh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel:saksa.

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– K. Schwarz, esindaja: *Rechtsanwalt* W. Säftel,

– Saksamaa valitsus, esindajad: M. Lumma ja C. Blaschke,

– Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

– Portugali valitsus, esindajad: L. Fernandes ja M. Ribes,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Braun ja N. Yerrell,

olles 6. novembri 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta (EÜT L 237, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 317), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 447; edaspidi „direktiiv 91/439"), artikli 1 lõike 2 ja artikli 8 lõigete 2 ja 4 tõlgendamist.

2 Taotlus esitati vaidluses, mille poolteks on K. Schwarz ja Staatsanwaltschaft Mannheim ning mis puudutab juhiluba, mille K. Schwarz omandas Austrias enne Austria ühinemist Euroopa Liiduga ja ühtlasi enne, kui talle väljastati Saksa juhiluba, mis temalt alkoholijoobes sõidukijuhtimise tõttu Saksamaal ära võeti.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Juhilubade ühtlustamine toimus nõukogu 4. detsembri 1980. aasta esimese direktiivi 80/1263/EMÜ ühenduse juhiloa kasutuselevõtu kohta (EÜT L 375, lk 1) vastuvõtmisega; nimetatud direktiivi eesmärk selle põhjenduse 1 kohaselt on eelkõige parandada maanteeliikluse turvalisust ning hõlbustada selliste isikute liikumist, kes

asuvad elama muus liikmesriigis kui selles, kus nad sõidueksami sooritasid, või kes liiguvad Euroopa Ühenduse piires. [siin ja edaspidi on nimetatud direktiivi tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]

4 Direktiivi 80/1263 artikli 1 lõike 1 kohaselt on ühenduse mudelil põhinev siseriiklik juhiluba põhimõtteliselt kehtiv sõidukijuhtimiseks nii riigi piires kui ka rahvusvaheliselt.

5 Kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 1 esimene lõik näeb ette, et kui liikmesriigi väljastatud kehtiva siseriikliku või ühenduse juhiloa mudelil põhineva juhiloa omanik on oma alalise elukoha sisse seadnud mõnes teises liikmesriigis, kehtib tema juhiluba seal maksimaalselt aasta, arvates elamaasumisest. Selle tähtaja jooksul võib liikmesriik juhiloa omanikule tema taotluse alusel ning olemasoleva juhiloa loovutamisel väljastada ühenduse mudelil põhineva juhiloa.

6 Direktiivi 80/1263 artikli 8 lõike 1 teine lõik täpsustab, et liikmesriik, kes juhiloa välja vahetab, peab tagastama varasema juhiloa selle juhiloa väljastanud liikmesriigi ametiasutustele.

7 Juhtudeks, kui tegemist on kolmanda riigi väljastatud juhiloa väljavahetamisega, näeb direktiivi 80/1263 artikli 8 lõige 3 ette, et ühenduse mudelil põhineva juhiloa võib väljastada üksnes siis, kui kolmanda riigi poolt väljastatud juhiluba on antud üle ühenduse juhiluba väljastava liikmesriigi pädevatele ametiasutustele.

8 Direktiivi 91/439, millega direktiiv 80/1263 alates 1. juulist 1996 kehtetuks tunnistati, põhjenduses 1 on öeldud:

„[…] ühise transpordipoliitika eesmärkide saavutamiseks ja maanteeliikluse turvalisuse parandamiseks ning selliste isikute liikumise hõlbustamiseks, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui selles, kus nad sõidueksami sooritasid, võetakse kasutusele siseriikliku juhiloa ühenduse mudel, mida liikmesriigid vastastikku tunnustavad ja mille vahetus ei ole kohustuslik".

9 Selle direktiivi põhjenduses 9 on öeldud, et kohustus vahetada juhiluba ühe aasta jooksul arvates ajast, mil muutub liikmesriik, kus isik alaliselt elab, takistab isikute vaba liikumist ja on Euroopa integratsiooni edenemise tõttu vastuvõetamatu.

10 Direktiivi 91/439 viimane põhjendus täpsustab:

„[…] liiklusohutuse ja liiklusega seotud põhjustel peaksid liikmesriigid suutma kohaldada juhilubade äravõtmist, peatamist ja tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle peamine elukoht on nende territooriumil".

11 Direktiivi 91/439 artikkel 1 sätestab:

„1. Liikmesriigid võtavad kasutusele I lisas või Ia lisas kirjeldatud ühenduse mudelil põhineva siseriikliku juhiloa vastavalt käesoleva direktiivi sätetele. […]

2. Liikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku.

3. Kui kehtiva juhiloa omanik asub elama muus kui juhiloa väljastanud liikmesriigis, kohaldab vastuvõttev liikmesriik tema suhtes juhiloa kehtivusaja jooksul oma siseriiklikke eeskirju, meditsiinilise järelevalvet ja maksukorraldust [siseriiklikke õigusnorme seoses juhiloa kehtivusajaga, meditsiinilise järelevalve ja maksukorraldusega] ning võib loale kanda asjaajamiseks möödapääsmatuid andmeid." [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ekslik]

12 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 kohaselt väljastatakse juhiluba ainult neile juhiloa taotlejatele:

„a) kes on sooritanud oskuste ja käitumise eksami ja teooriaeksami ning kelle tervislik seisund vastab nõuetele II ja III lisa sätete kohaselt;

b) kelle peamine elukoht on juhiloa väljastava liikmesriigi territooriumil või kes suudab tõendada, et ta on seal õppinud vähemalt kuus kuud.”

13 Vastavalt selle direktiivi III lisa „Mootorsõiduki juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuded” punktile 14 on alkoholi tarbimine liiklusohutusele väga ohtlik ning selle probleemi tõsiduse tõttu peavad meditsiiniasutused olema eriti valvsad.

14 Selle lisa punkt 14.1 täpsustab:

„Juhiluba ei väljastata ega uuendata juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele, kes on alkoholisõltlased või ei suuda joobes juhtimisest loobuda.

Minevikus alkoholist sõltuvuses olnud juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele võib juhiloa väljastada või uuendada kinnitatud meditsiinilise arvamuse ja korrapäraste arstlike läbivaatuste alusel, kui on tõendatud nende juhiloa taotlejate või sõidukijuhtide karskus teatava ajavahemiku jooksul.”

15 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 sätestab:

„Igal isikul võib olla ainult ühe liikmesriigi väljastatud juhiluba”.

16 Nimetatud direktiivi artikkel 8 näeb ette:

„1. Kui ühe liikmesriigi väljastatud kehtiva siseriikliku juhiloa omanik on oma alalise elukoha sisse seadnud teises liikmesriigis, võib ta taotleda juhiloa vahetamist samaväärse juhiloa vastu; luba vahetav liikmesriik peab vajaduse korral kontrollima esitatud juhiloa kehtivust.

2. Kui kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa vahetada.

[…]

4. Liikmesriik võib keelduda ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest sellise isiku puhul, kelle suhtes tema territooriumil kohaldatakse mõnda lõikes 2 nimetatud meedet.

[…]

6. Kui liikmesriik vahetab kolmanda riigi väljastatud juhiloa ühenduse juhiloamudeli vastu, märgitakse selline vahetus, samuti võimalikud hilisemad uuendused või asendused juhiloale.

Selline vahetamine võib toimuda üksnes juhul, kui kolmanda riigi väljastatud juhiluba esitatakse vahetust sooritava liikmesriigi pädevatele asutustele. Kui selle juhiloa omanik seab oma alalise elukoha sisse teises liikmesriigis, ei pea kõnealune liikmesriik artikli 1 lõiget 2 kohaldama."

17 Direktiivi 91/439 artikkel 10 sätestab, et Euroopa Ühenduste Komisjoni nõusolekul kehtestavad liikmesriigid enne käesoleva direktiivi rakendamist väljastatud juhilubade ja artiklis 3 määratletud kategooriate vastavuse.

18 Direktiivi 91/439 artikkel 12 näeb ette:

„1. Pärast konsulteerimist komisjoniga jõustavad liikmesriigid enne 1. juulit 1994 õigus- ja haldusnormid, mis on vajalikud käesoleva direktiivi järgimiseks alates 1. juulist 1996.

[…]

3. Liikmesriigid abistavad üksteist käesoleva direktiivi rakendamisel ja vahetavad vajaduse korral teavet nende juhilubade kohta, mis nad on registreerinud”.

19 Komisjoni 21. märtsi 2000. aasta otsuse 2000/275/EÜ teatavate juhiloakategooriate vastavuse kohta (EÜT L 91, lk 1; ELT eriväljaanne 07/04, lk 392), muudetud komisjoni 25. märtsi 2002. aasta otsusega 2002/256/EÜ (EÜT L 87, lk 57; ELT eriväljaanne 07/06, lk 103), artikkel 1 sätestab, et nimetatud otsus kehtib kõikide liikmesriikides väljastatud kehtivate ja kasutuses olevate juhilubade kohta.

20 Nimetatud otsuse artikkel 2 näeb ette, et otsuse lisas esitatakse tabelites enne direktiivi 91/439 rakendamist liikmesriikides väljastatud juhiloakategooriate ja direktiivi 91/439 artiklis 3 kindlaksmääratud ühtlustatud juhiloakategooriate vastavustabelid.

Siseriiklik õigus

21 18. augusti 1998. aasta määrus isikute liiklusesse lubamise kohta (juhiloamäärus) (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)); *BGBl*, 1998 I, lk 2214; edaspidi „FeV") § 28 lõiked 1, 4 ja 5 sätestavad:

„1) Kehtiva [Euroopa Liidu] või [Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP")] liikmesriigis väljastatud juhiloa omanikud, kelle peamine elukoht § 7 lõike 1 või 2 tähenduses on Saksamaa Liitvabariigis, võivad, välja arvatud lõigetes 2–4 sätestatud juhtudel, oma õiguste piires juhtida sõidukit selles riigis. Saksamaal tunnustatakse ka välismaiste juhilubadega seotud tingimusi. Kui ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse nimetatud juhilubade suhtes käesoleva määruse sätteid.

[…]

4) Lõikes 1 viidatud õigus ei kehti [liidu] ega EMP juhilubade omanike suhtes,

[…]

3. kelle suhtes on kohus Saksamaa territooriumil kohaldanud juhiloa ajutise või lõpliku äravõtmise meedet või kelle suhtes ametiasutus on teinud otsuse kohaldada viivitamatult täitmisele kuuluvat või lõplikku juhiloa äravõtmise meedet, või kellele on lõpliku otsusega keeldutud juhiluba väljastamast, või kelle juhiluba on ära võetud mitte ainult selle tõttu, et nad vahepeal sellest loobusid, […]

5) Pärast seda, kui on tehtud lõike 4 punktides 3 ja 4 nimetatud otsused, antakse õigus kasutada [liidu] või EMP juhiluba taotlejale siis, kui sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise või selle taotlemise keelamise põhjused on kadunud. […]"

22 Karistusseadustiku (Strafgesetzbuch) § 69 näeb ette juhiloa äravõtmise juhul, kui asjaoludest nähtub, et asjaomane isik ei ole sobiv sõidukeid juhtima. Vastavalt sama seadustiku §-le 69a kaasneb niisuguse äravõtmisega uue juhiloa taotlemise keeluaeg, mis võib ulatuda kuuest kuust kuni viie aastani ning teatud tingimustel võidakse ka määrata eluaegne keeld.

23 FeV § 46 kohaselt peab juhilube väljastav ametiasutus juhiloa ära võtma juhul, kui juhiloa omanik ei ole sobiv sõidukeid juhtima.

24 FeV § 11 pealkirjaga „Sobivus” täpsustab:

„1) Isikud, kes soovivad omandada juhiluba, peavad täitma selleks vajalikke füüsilisi ja vaimseid tingimusi. Need tingimused ei ole täidetud lisades 4 või 5 nimetatud haiguste või puuete olemasolul, mis välistavad sobivuse [mootorsõidukeid juhtida] või piiravad [seda]. […]

2) Kui esineb asjaolusid, mis tekitavad kahtlusi juhiloa taotleja füüsilistes või vaimsetes võimetes, võivad juhilube väljastavad asutused nõuda, et huvitatud isik esitaks juhiloa väljastamise või pikendamise otsuse tegemisel või piirangute või tingimuste seadmisel tervisetõendi. […]

3) [Eelkõige] [l]õikes 2 viidatud eesmärgil võidakse isiku juhtimissobivuse osas tekkinud kahtluse kõrvaldamiseks nõuda, et ta esitaks ametlikult tunnustatud liiklusmeditsiini komisjoni tervisetõendi (meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõend).

[…]

4. juhul kui on tegemist liiklusseaduse raskete või korduvate rikkumistega või kuritegudega, mis on seotud liikluse või juhtimissobivusega […]

või

5. juhiloa uuesti väljastamisel,

[…]

b) kui juhiluba on ära võetud mõnel punktis 4 nimetatud põhjusel.

[…]

8) Kui isik keeldub tervisekontrollist või kui ta ei esita juhilube väljastavale asutusele nõutavat tervisetõendit, võib nimetatud asutus oma otsuses järeldada, et asjaomane isik ei ole juhtimiseks sobiv. […]"

25 FeV § 13 pealkirjaga „Sobivus alkoholiprobleemide korral" annab teatud asjaoludel, kui on vaja teha otsus juhiloa väljastamiseks või pikendamiseks või juhtimisõigusele piirangute või tingimuste seadmiseks, pädevatele ametiasutustele õiguse nõuda meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõendit. See on nii eelkõige juhul, kui meditsiinilise arvamuse kohaselt või teatud asjaolude tõttu on olemas näitajad, mis

viitavad alkoholi kuritarvitamisele, või kui mitmel korral on esinenud liiklusseaduse rikkumisi, mis on toime pandud alkoholi mõju all.

26 FeV § 20 lõige 1 näeb ette, et kui juhiluba on ära võetud, siis kohaldatakse uue juhiloa väljaandmisele esmase juhiloa väljaandmise tingimusi. Kuigi nimetatud paragrahvi lõige 2 lubab pädeval asutusel loobuda juhiloa väljastamiseks vajalike eksamite sooritamise nõudest juhul, kui miski ei viita sellele, et taotlejal ei ole enam vastavaid teadmisi või oskusi, näeb sama paragrahvi lõige 3 ette, et niisugune otsus ei mõjuta kohustust esitada FeV § 11 lõike 3 esimese lõigu punktis 5 ette nähtud meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõend.

27 Liiklusseaduse (Straßenverkehrgesetz; edaspidi „StVG") § 21 lõike 1 kohaselt võib isikule, kes juhib sõidukit, ilma et tal oleks nõutavat juhiluba, mõista kas kuni üheaastase vangistuse või rahatrahvi.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

28 Verkehrsamt Wien (Viini liiklusamet, Austria) väljastas 28. oktoobril 1964 K. Schwartzile A- ja B-kategooria juhiload.

29 Aastal 1968 lasi K. Schwartz vahetada talle kuuluva Austria juhiloa Saksa juhiloa vastu kategooriatesse 1 ja 3 kuuluvate sõidukite osas. Austria juhiluba jäeti talle alles.

30 K. Schwartz loobus 9. mail 1988 Saksa juhiloast ning tagastas selle.

31 3. mail 1994, pärast seda kui K. Schwartz oli läbinud meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli, väljastas Ordnungsamt Mannheim (Saksamaa) talle uue Saksa juhiloa. Austria juhiluba jäeti talle alles.

32 Amtsgericht Mannheim mõistis 1. detsembril 1997 K. Schwartzile joobeseisundis sõidukijuhtimise eest 40 päevamääras trahvi, summas 50 Saksa marka/päev. Temalt võeti ära juhtimisõigus, juhiluba ning uue juhiloa taotlemise osas määrati 6-kuuline keeluaeg.

33 K. Schwartz esitas 24. juulil 2000 Ordnungsamt Mannheimile taotluse uue juhiloa saamiseks 3. kategooria sõidukite osas. Taotlus jäeti 2. aprillil 2001 rahuldamata põhjendusega, et huvitatud isik ei ole esitanud nõutavat tõendit sobivuse kohta.

34 11. aprillil 2005 tabati K. Schwartz sõidukijuhtimiselt, ilma et tal oleks olnud selleks vajalikku juhiluba. 30. jaanuaril 2006 mõistis Amtsgericht Mannheim talle 30 päeva-

määras trahvi, summas 25 eurot/päev. K. Schwartz maksis määratud trahvisumma, vältimaks asenduskaristusena ette nähtud vangistust.

35 Sellega seoses väitis K. Schwartz, et tal polnud võimalik selle kriminaalasjas tehtud määruse peale vastuväiteid esitada, kuna see saadeti Viini ning ta sai määruse kätte hilinenult.

36 K. Schwartz esitas 23. detsembril 2005 liikluskontrollile oma Austria juhiloa. Amtsgericht Mannheim mõistis ta 22. juuni 2006. aasta otsusega õigeks, mis puudutas süüdistust kehtiva juhiloata sõidukijuhtimise osas, mis on ette nähtud StVG § 21 lõikes 1.

37 Kuna Staatsanwaltschaft Mannheim soovis K. Schwartzi süüdimõistmist juhiloata sõidukijuhtimises, kaebas ta viimati nimetatud kohtuotsuse edasi Landgericht Mannheimi.

38 Neil asjaoludel otsustas Landgericht Mannheim menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised kaks eelotsuse küsimust:

„1. Kas ühenduse õiguse kohaselt on võimalik – vastupidi direktiivi 91/439/EMÜ artikli 7 lõikele 5 –, et […] [l]iidu kodanikul on kehtiv Saksa juhiluba ning samuti mõne teise liikmesriigi kehtiv juhiluba, mis mõlemad on omandatud enne kõnesoleva […] [kolmanda] riigi liitumist Euroopa Liiduga, ja juhul kui see on nii, siis

2. kas – enne 1. jaanuari 1999. aasta […] [FeV] jõustumist – teise, hiljem väljastatud Saksa juhiloa sõiduki joobeseisundis juhtimise tõttu äravõtmise õiguslik tagajärg on see, et ka varem väljastatud esimene, teise liikmesriigi juhiluba ei ole pärast kõnesoleva […] [kolmanda] riigi liitumist [EL-ga] enam kehtiv, isegi kui Saksamaal ettenähtud keeluaeg on möödunud?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

39 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma esimese küsimusega teada sisuliselt seda, kas direktiivi 91/439 artikli 7 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui liikmesriigi kodanikul, kellel on selle liikmesriigi poolt väljastatud ühenduse juhiluba, on lisaks veel teine, mõne teise liikmesriigi poolt varem väljastatud juhiluba, kui mõlemad juhiload on väljastatud enne viimati nimetatud riigi ühinemist Euroopa Liiduga.

Poolte märkused

40 K. Schwartz ja komisjon on seisukohal, et võimalik on omada kahte juhiluba, millest ühe on väljastanud tema alalise elukoha liikmesriik ja teine on väljastatud mõne muu liikmesriigi poolt enne selle riigi ühinemist Euroopa Liiduga, kuigi niisugune kahe juhiloa omamine on vastuolus direktiivi 91/439 artikli 7 lõikega 5. Kuigi niisugune

olukord ei ole see, mida nimetatud direktiiviga on taotletud, ei saa see kaduda enne kui on loodud kõiki liikmesriike hõlmav ühtne juhilubade väljastamise süsteem.

41 Ka Saksamaa valitsus leiab, et põhimõtteliselt on võimalik omada kahte, kahe liikmesriigi väljastatud juhiluba, kui need kaks luba on omandatud enne, kui üks neist riikidest Euroopa Liiduga ühines.

42 Valitsus märgib siiski, et on olemas võimalus, et kolmanda riigi poolt väljastatud juhiluba on vastuvõtva riigi õiguse kohaselt kaotanud kehtivuse enne juhiloa väljastanud riigi ühinemist Euroopa Liiduga. Nii on see sellises olukorras nagu põhikohtuasjas käsitletu, kus kolmanda riigi poolt väljastatud kehtivat juhiluba omav sõidukijuht kaotab kohaldatava Saksa õiguse alusel õiguse kasutada seda luba 12 kuu möödumisel oma peamise elukoha sisseseadmisest Saksamaal.

43 Igal juhul on aastal 1964 välja antud juhiloa tunnustamine vastuolus direktiivi 91/439 artikli 7 lõikega 5, mille kohaselt ei või isikul olla kaht kehtivat juhiluba.

44 Itaalia valitsus märgib, et kuna tõenäoliselt ei olnud Austria juhiloa kehtivus ajaliselt piiratud, ning et sellele, kas direktiivi 91/439 artikli 7 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega pannakse asjassepuutuvale liikmesriigile kohustus – vajadusel vastastikuse abistamise menetluse teel – tunnustada kas varem väljastatud loa automaatset kehtetust või hiljem väljastatud loa õigustühisust *ex novo*, peab andma hinnangu Euroopa Kohus.

45 Portugali valitsus märgib, et vastavalt direktiivi 91/439 artikli 7 lõikele 5 tekib juhtimisõigus liikmesriigis üksnes ühenduse juhiloa alusel, mis on isikul üks ja ainus. Seega puudutavad võimalikud piiravad meetmed nimetatud ainsat luba. Administratiivsest vaatepunktist võimaldab üksainus juhiluba kontrollida ja rakendada võimalikke sanktsioone. Seega oleks Saksamaa Liitvabariik pidanud direktiivi 91/439 nõuetekohaseks ülevõtmiseks tagama, et riigis alalist elukohta omavatel sõidukijuhtidel on vaid üks ühenduse juhiluba.

Euroopa Kohtu vastus

– Sissejuhatavad märkused

46 Küsimus direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 5 tõlgendamisest – nagu selle on esitanud eelotsusetaotluse esitanud kohus – lähtub eeldusest, et kõnesolevad kaks juhiluba on mõlemad kehtivad.

47 Saksamaa valitsus väidab, et vastavalt Saksa õigusele oleks K. Schwartz pidanud kaotama õiguse kasutada Austria juhiluba, mis väljastati aastal 1964 ja vormistati ümber aastal 1968, 12 kuu möödumisel arvates peamise elukoha sisseseadmisest Saksamaal.

48 Selles osas tuleb nentida, et Euroopa Kohtu pädevus on piiratud üksnes ühenduse õigusnormide kontrollimisega, ning et tema pädevusse ei kuulu siseriikliku õiguse üle

otsustamine (vt selle kohta 1. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-453/04: innoventif, EKL 2006, lk I-4929, punkt 29).

49 Igal juhul on Euroopa Kohus EÜ artiklis 234 ette nähtud menetluse raames pädev otsustama ühenduse õigusnormide tõlgenduse või kehtivuse üle üksnes nende asjaolude põhjal, mis siseriiklik kohus on talle esitanud (vt 16. märtsi 1978. aasta otsus kohtuasjas 104/77: Oehlschläger, EKL 1978, lk 791, punkt 4, ja 11. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-11/07: Eckelkamp jt, EKL 2008, lk I-6845, punkt 52).

50 Eelotsusetaotlusest nähtub, et K. Schwartzile jäeti Austria juhiloa vahetamisel Saksa juhiloa vastu aastal 1968 tema Austria juhiluba alles, samuti ei võetud seda ära Saksa juhiloa väljastamisel aastal 1994, ning et kõnesolev Austria juhiluba on jätkuvalt kehtiv.

51 Mis puudutab aastal 1994 väljastatud Saksa juhiloa kehtivust, siis sellega seoses tõusetub esiteks küsimus direktiivi 80/1263, täpsemalt selle artikli 8 lõike 3 kohaldamisest, arvestades, et sellega on ette nähtud, et liikmesriik võib kolmanda riigi väljastatud juhiloa ühenduse juhiloa mudelil põhineva juhiloa vastu välja vahetada üksnes siis, kui kolmanda riigi poolt väljastatud juhiluba on antud üle ühenduse juhiluba väljastava liikmesriigi pädevatele ametiasutustele.

52 Niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas käsitletu, kus Saksa juhiloa väljastamine 1994. aastal ei toimunud Austria juhiloa ümbervormistamisena või väljavahetamisena, vaid väljastati uus juhiluba Saksa õiguse alusel, nagu seda kinnitab Saksamaa valitsus, ei kuulu juhiloa vahetamist käsitlevad sätted kohaldamisele.

53 Teisest küljest ei olnud direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5, mille kohaselt võib igal isikul olla ainult ühe liikmesriigi väljastatud juhiluba, Saksa juhiloa väljastamisel aastal 1994 asjakohane, kuna direktiiv pidi jõustuma alles 1. juulil 1996 ehk kuupäeval, mil direktiiv 80/1263 kehtetuks tunnistati (vt 29. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-230/97: Awoyemi, EKL 1998, lk I-6781, punkt 33).

54 Isegi kui lähtuda eeldusest, et Saksa juhiloa väljastamist 1994. aasta mais ei peaks käsitletama – vastupidi Saksamaa valitsuse poolt väidetule – uue juhiloa väljastamisena, vaid et tegelikult oli see olemasoleva juhiloa väljavahetamine, tuleb nentida, et liikmesriigi kodanik ei või kannatada kahju seetõttu, et tal on kaks juhiluba, isegi kui teine juhiluba väljastati eeskirju eirates, kuna väljastav liikmesriik ei järginud ühenduse õigusnorme seeläbi, et ei tagastanud teise liikmesriigi poolt varem väljastatud juhiluba selle liikmesriigi ametiasutustele. Liikmesriik ei saa niisuguse juhiloa omanikku karistada nende kohustuste täitmata jätmise eest, mida ühenduse õiguse kohaselt peab täitma riik.

– Direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 5 kohaldamine

55 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 sätestab, et igal isikul võib olla ainult ühe liikmesriigi väljastatud juhiluba. Sellest tuleneb, et liikmesriigil on keelatud väljastada ühenduse juhiluba, kui seda taotleval isikul juba on juhiluba, mis on väljastatud mõnes teises liikmesriigis.

56 Kuigi on tõsi, et direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 kehtestab ühenduse juhiloa unikaalsuse põhimõtte (vt 26. juuni 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-329/06 ja C-343/06: Wiedemann ja Funk, EKL 2008, lk I-4635, punkt 70, ning 26. juuni 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-334/06-C-336/06: Zerche jt, EKL 2008, lk I-4691, punkt 67), on selle sättega taotletud siiski vaid seda, et isikule ei väljastataks teist ühenduse juhiluba alates selle sätte jõustumisest, st 1. juulist 1996 ehk kuupäevast, mil direktiiv 80/1263 kehtetuks tunnistati.

57 Sellegipoolest ei ole direktiivi 91/439 artikli 7 lõikega 5 vastuolus see, kui liikmesriigi kodanikul on rohkem kui üks kehtiv juhiluba, juhul kui üks neist väljastati enne vastava riigi ühinemist, niivõrd kuivõrd niisugune juhiluba ei ole kehtivust kaotanud.

58 Seega, kahe kehtiva juhiloa olemasolu korral niisuguses olukorras ei mõjuta nimetatud säte neist ühe kehtivust. See ei näe niisugusteks juhtudeks ette reegleid, kumba luba tuleks käsitleda prioriteetsena, ega seda, et esimesest juhiloast tuleks automaatselt loobuda või et teine neist oleks tühine.

59 Seega juhtudeks, kui isikul on kaks kehtivat juhiluba ja esimene neist on väljastatud enne väljastanud riigi ühinemist Euroopa Liiduga, ei näe direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 ette seda, et vastava riigi poolt varem, enne ühinemist väljastatud juhiloast tuleks automaatselt loobuda, ega ka mitte seda, et juhiluba, mille mõni teine liikmesriik on väljastanud hiljem, kuid samuti enne mainitud ühinemist, oleks tühine.

60 Eeltoodust tuleneb, et esimesele küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 91/439 artikli 7 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui liikmesriigi kodanikul on

üheaegselt kaks kehtivat juhiluba, millest üks on ühenduse juhiluba ja teise neist on väljastanud mõni muu liikmesriik, kui mõlemad on omandatud enne viimati nimetatud riigi ühinemist Euroopa Liiduga.

Teine küsimus

61 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib teise küsimusega teada sisuliselt seda, kas direktiivi 91/439 artikli 1 ning artikli 8 lõigetega 2 ja 4 on vastuolus see, kui liikmesriik keeldub tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb niisugusest juhiloast, mille teine riik on väljastanud enne selle riigi ühinemist Euroopa Liiduga, juhul kui see luba on väljastatud enne kui see juhiluba, mille väljastas esimesena nimetatud liikmesriik, kus mainitud teine juhiluba juhiloa omanikult tema juhtimissobimatuse tõttu ära võeti ning kus äravõtmisega kaasnev keeluaeg on möödunud.

Poolte märkused

62 K. Schwartz märgib, et liikmesriik võib keelduda mõne teise liikmesriigi poolt väljastatud juhiloa tunnustamisest üksnes otsusega, mille on teinud liikluse valdkonnas pädevust omav ametiasutus, kuid põhikohtuasjas niisuguse juhtumiga tegemist ei ole.

63 Põhikohtuasja puhul puudub eelotsusetaotluse esitanud kohtul vastav pädevus ning seega ei saa ta K. Schwartzi loata sõidukijuhtumise eest karistada. Saksa juhiloa

äravõtmine aastal 1997, millega kaasnes uue juhiloa taotlemise keeluaeg, ei saa pealegi õigustada seda, et pärast mainitud keeluaja möödumist on jätkuvalt keeldutud tunnustamast talle aastal 1964 väljastatud Austria juhiluba.

64 Komisjon märgib, et juhiluba, mis on väljastatud pärast seda, kui esimene juhiluba on mõnes teises liikmesriigis ära võetud, ei pea liikmesriik tunnustama, kui teine juhiluba on väljastatud ajal, mil esimese juhiloa ära võtnud liikmesriigis kehtis keeld uue juhiloa taotlemise osas.

65 Sõidukit võib uuesti juhtima asuda juhiloaga, mille teine liikmesriik on väljastanud pärast uue juhiloa taotlemise keeluaja möödumist. Mis puudutab juhiluba, mis on väljastatud enne uue loa taotlemise keeluaja algust – mitte selle perioodi jooksul –, siis komisjon märgib, et sellise juhiloa omanik ei ole niisuguse väljastamise ajal üldjuhul veel varasemaid rikkumisi toime pannud ning seega tuleks seda luba tunnustada, välja arvatud juhul, kui konkreetsed asjaolud selle välistavad.

66 Niisuguse juhtumi korral nagu põhikohtuasjas käsitletu, ei mõjuta asjaolu, et Austria Vabariik ei olnud veel Euroopa Liiduga ühinenud, ega see, et hiljem Saksamaal väljastatud juhiluba oli ära võetud, mitte mingil moel kohustust tunnustada Austria Vabariigi poolt väljastatud kehtivat juhiluba pärast juhiloa äravõtmisega kaasnenud keeluaja möödumist.

67 Arvestades seda, kuidas Saksamaa valitsuse seisukohast tuleks esimesele küsimusele vastata, pakub ta alles teise võimalusena välja võimaluse, et direktiiviga 91/439 ei ole vastuolus FeV §-s 28 sätestatud eeskiri, mille alusel K. Schwartzil ei ole õigust juhtida sõidukit talle kuuluva Austria juhiloa alusel, kuna ta ei ole meditsiinilis-psühholoogilise tõendi esitamisega näidanud, et hiljem väljastatud Saksa juhiloa äravõtmist õigustanud

asjaolusid enam ei esine. Saksa juhiloa äravõtmine kaotaks igasuguse kasuliku mõju, kui ametiasutused oleks kohustatud tunnustama varem väljastatud välisriigi juhiluba.

68 Lisaks lubab direktiivi 91/439 artikli 8 lõige 2 võtta meetmeid niisuguse käitumise sanktsioneerimiseks, mis on toimunud pärast välismaise juhiloa omandamist.

69 Pealegi ei ole huvitatud isik – vastupidi isikule, kes on omandanud mõnes teises liikmesriigis uue juhiloa pärast Saksa juhiloa äravõtmist – sobivust sõidukijuhtimiseks kahel korral tõendanud. Direktiivi 80/1263 artikli 8 lõige 1 ja direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 annavad selgelt tunnistust ühenduse seadusandja soovist vältida olukorda, kus isikul on sõidukijuhtimiseks õigus nii-öelda topelt.

70 Saksamaa valitsus väidab ühtlasi, et riigi väljastatud juhiloa äravõtmine peab hõlmama võimalust vaidlustada varem omandatud välismaise juhiloa kehtivust, kuna direktiivi 91/439 eesmärk – maanteeliikluse turvalisuse kaitse – nõuab, et kui isik ei ole sõidukijuhtimiseks sobiv, oleks tal keelatud avalikel teedel sõidukit juhtida.

71 Saksamaa valitsus märgib lõpuks, et uue juhiloa taotlemise keeluaja möödumisel ei ole põhikohtuasja seisukohalt tähtsust, kuna süüdistatav ei omandanud uut juhiluba selle

tähtaja möödumisel. K. Schwartzi õigused ei ole selle tõttu ülemäära kahjustatud, kuna tal ei ole keelatud omandada uut juhiluba pärast kõnealuse keeluaja möödumist.

72 Samuti väidab Itaalia valitsus, et miski ei keela liikmesriigil kohaldada direktiivi 91/439 artikli 8 lõiget 2, mille kohaselt võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke õigusnorme.

73 Põhikohtuasjas ei ole K. Schwartzi suhtes pärast tema Saksa juhiloa äravõtmist viidud läbi juhtimissobivuse kontrolli, mille oleks määranud teise liikmesriigi ametiasutused. Seega ei ole pärast juhiloa äravõtmise otsust leidnud aset midagi sellist, mille alusel võiks järeldada, et huvitatud isik on taas sobiv sõidukit juhtima. Pealegi on K. Schwartzil võimalus esitada FeV § 28 lõike 5 alusel taotlus uue juhiloa saamiseks.

Euroopa Kohtu vastus

74 Direktiivi 91/439 põhjendusest 1 nähtub, et artikli 1 lõikes 2 sätestatud üldine põhimõte, mis näeb ette liikmesriikides väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise, on kehtestatud eelkõige selleks, et hõlbustada selliste isikute liikumist, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui see, kus nad sõidueksami sooritasid (29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-476/01: Kapper, EKL 2004, lk I-5205, punkt 71; eespool viidatud kohtuotsus Wiedemann ja Funk, punkt 49; eespool viidatud kohtuotsus Zerche jt, punkt 46, ja 20. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-1/07: Weber, kohtulahendite EKL 2008, lk I-8571, punkt 26).

75 Selgelt väljakujunenud kohtupraktika kohaselt näeb nimetatud artikli 1 lõige 2 ette liikmesriikide väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise ilma ühegi formaalsuseta. See säte paneb liikmesriikidele selge ja täpse kohustuse, mis ei jäta selle kohustuse täitmiseks võetavate meetmete osas mingisugust kaalutlusruumi (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Awoyemi, punktid 41 ja 43; 10. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-246/00: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2003, lk I-7485, punktid 60 ja 61; eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 45; eespool viidatud kohtuotsus Wiedemann ja Funk, punkt 50; eespool viidatud kohtuotsus Zerche jt, punkt 47; eespool viidatud kohtuotsus Weber, punkt 27 ning 6. aprilli 2006. aasta määrus kohtuasjas C-227/05: Halbritter, punkt 25, ja 28. septembri 2006. aasta määrus kohtuasjas C-340/05: Kremer, punkt 27).

76 Väljastanud liikmesriik peab kontrollima, kas ühenduse õigusega kehtestatud miinimumtingimused, eelkõige direktiivi 91/439 artikli 7 lõikega 1 kehtestatud nõuded seoses elukoha ja juhtimissobivusega on täidetud, ja sellest lähtudes, kas juhiloa väljastamine on õigustatud (vt eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 52 ning Zerche jt, punkt 49).

77 Seega, kui ühe liikmesriigi ametiasutus on vastavalt direktiivi 91/439 artikli 1 lõikele 1 juhiloa väljastanud, ei ole teistel liikmesriikidel õigust kontrollida, kas nimetatud direktiivis ette nähtud juhiloa väljastamise tingimused on täidetud. Teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omamist tuleb käsitada tõendina selle kohta, et nimetatud juhiloa omanik vastas nendele tingimustele juhiloa väljastamise päeval (vt eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 53 ning Zerche jt, punkt 50).

78 Käesoleval juhul tuleb märkida, et Austrias ajavahemikul 1. jaanuarist 1956 kuni 1. novembrini 1997 väljastatud juhiload on ära toodud otsusele 2000/275 (muudetud otsusega 2002/256) lisatud vastavustabelites.

79 Nagu direktiivi 91/439 viimasest põhjendusest nähtub, võimaldavad direktiivi artikli 8 lõiked 2 ja 4 liikmesriikidel teatud tingimustel, eelkõige liiklusohutusega seotud põhjustel kohaldada juhtimisõiguse piiramist ja peatamist või juhiloa äravõtmist ja kehtetuks tunnistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle peamine elukoht on nende territooriumil.

80 Direktiivi 91/439 artikli 8 lõikest 2 tulenevat pädevust võib kasutada vaid juhul, kui selle aluseks on asjassepuutuva isiku käitumine pärast seda, kui ta on omandanud teise liikmesriigi väljastatud juhiloa (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 59 ning Zerche jt, punkt 56; eespool viidatud määrus Halbritter, punkt 38; eespool viidatud määrus Kremer, punkt 35 ja 3. juuli 2008. aasta määrus kohtuasjas C-225/07: Möginger, EKL 2008, punkt 36).

81 Kuigi on tõsi, et direktiivi 91/439 artikli 8 lõige 2 ei võimalda peamise elukoha liikmesriigil keelduda tunnustamast mõne teise liikmesriigi väljastatud juhiluba ainuüksi seetõttu, et selle juhiloa omanikult on peamise elukohta liikmesriigis eelmine juhiluba ära võetud, võimaldab nimetatud säte sel liikmesriigil siiski, kui karistusõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, uue juhiloa kasutamist piirata või peatada, see luba ära võtta või kehtetuks tunnistada, kui selle loa omaniku käitumine pärast selle juhiloa väljastamist seda vastuvõtva liikmesriigi õiguse kohaselt õigustab (vt eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 66, ning Zerche jt, punkt 63).

82 Samas lubab direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 esimene lõik liikmesriigil keelduda tunnustamast niisuguse juhiloa kehtivust, mille on teises liikmesriigis omandanud isik, kelle juhtimisõigust on esimeses liikmesriigis piiratud või kelle juhtimisõigus on seal peatatud või kellelt on seal juhiluba ära võetud või kehtetuks tunnistatud.

83 Selles osas on Euroopa Kohus väljendanud seisukohta, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõikega 2 ja artikli 8 lõikega 4 ei ole vastuolus see, kui liikmesriik keeldub tunnustamast isiku – kellelt on selle riigi territooriumil juhiluba ära võetud ja kellel on keelatud teatud aja jooksul uut juhiluba taotleda – uut juhiluba, mille teine liikmesriik on väljastanud niisugusel keeluajal (eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 65 ja Zerche jt, punkt 62, ning eespool viidatud määrus Möginger, punkt 38).

84 Seevastu direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 4 ette nähtud võimalus kujutab endast erandit juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtte suhtes ja seetõttu tõlgendatakse seda kitsalt (eespool viidatud kohtuotsus Wiedemann ja Funk, punkt 60; eespool viidatud kohtuotsus Zerche jt, punkt 57, ja eespool viidatud kohtuotsus Weber, punkt 29).

85 Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et liikmesriik ei saa tugineda artikli 8 lõikele 4 selleks, et määramata ajaks keelduda tunnustamast sellise juhiloa kehtivust, mille on isikule, kelle selle liikmesriigi poolt väljastatud juhiluba on ära võetud või kehtetuks tunnistatud, väljastanud mõni teine liikmesriik hiljem, st pärast keeluaja möödumist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Kapper, punkt 76; Wiedemann ja Funk, punkt 63 ja Zerche jt, punkt 60; ning eespool viidatud määrused Halbritter, punkt 28 ja Kremer, punkt 29).

86 Kui isikult on ühes liikmesriigis juhiluba ära võetud, siis kõnesoleva artikli 8 lõige 4 ei võimalda põhimõtteliselt sel liikmesriigil keelduda tunnustamast niisuguse juhiloa kehtivust, mille on sellele isikule väljastanud mõni teine liikmesriik hiljem, pärast uue juhiloa taotlemise keeluaja möödumist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Kapper, punkt 76; Wiedemann ja Funk, punkt 64; Zerche jt, punkt 60 ning eespool viidatud määrused Halbritter, punkt 27; Kremer, punkt 29, ja Möginger, punkt 44).

87 Käesoleval juhul, nagu eelmises punktis viidatud kohtuotsuste ja -määruste aluseks olnud kohtuasjades, väljastati põhikohtuasjas käsitletav juhiluba – ja seda kasutati – väljaspool uue loa taotlemise keeluaega.

88 Sellegipoolest tuleb veel uurida, kas asjaolu, et juhiluba on väljastatud liikmesriigi poolt enne teise liikmesriigi poolt väljastatud juhiluba, seega enne viimati nimetatu äravõtmist, mõjutab viimati nimetatud riigi kohustust tunnustada juhiluba, mille on väljastanud esimesena nimetatud liikmesriik.

89 Kuigi vastab tõele, et niisugune juhiluba, nagu on käesolevas põhikohtuasjas käsitletav Austria juhiluba, väljastati väljaspool uue juhiloa taotlemise keeluaega ning et selle juhiloa omanik kasutas seda väljaspool nimetatud keeluaega, omandati nimetatud luba – erinevalt mainitud kohtuotsustest ja määrustest – enne, mitte pärast Saksa juhiloa väljastamist, ja seega enne Saksa juhiloa äravõtmist.

90 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 40 märkinud, on direktiiviga 91/439 püütud tasakaalustada ühelt poolt vastastikuse tunnustamise põhimõtet, mille eesmärk on hõlbustada isikute vaba liikumist – mida on direktiivi eesmärgina mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 74 –, ning teiselt poolt kõnealuse direktiivi eesmärki parandada liiklusohutust, eelkõige seeläbi, et liikmesriikidele on antud võimalus direktiivi artikli 8 lõigete 2 ja 4 alusel kohaldada teatud tingimustel juhiloa äravõtmist, juhtimisõiguse peatamist või juhiloa kehtetuks tunnistamist käsitlevaid siseriiklikke õigusnorme.

91 Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et liikmesriik ei või keelduda oma territooriumil tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb teises liikmesriigis väljastatud juhiloast – ja seega ka nimetatud juhiloa kehtivust –, kui selle loa omanik ei ole täitnud tingimusi, mis on esimeses liikmesriigis ette nähtud niisugusteks juhtudeks – see tähendab uue juhiloa väljastamiseks pärast varem omandatud juhiloa äravõtmist –, sealhulgas juhtimissobivuse kontrolli, mis näitaks, et juhiloa äravõtmist õigustanud asjaolusid enam ei esine (vt eespool viidatud kohtuotsused Wiedemann ja Funk, punkt 64 ja Zerche jt, punkt 61, ning eespool viidatud määrused Halbritter, punkt 32 ja Kremer, punkt 38).

92 Nimetatud kohtuasjades oli isikult vastavas liikmesriigis juhiluba juhtimissobimatuse tõttu ära võetud, kuid isik läbis hiljem teises liikmesriigis enne juhiloa väljastamist juhtimissobivuse kontrolli.

93 Niisugusel juhul peab väljastav liikmesriik, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 76, kontrollima eelkõige seda, kas kandidaadi puhul on vastavalt direktiivi 91/439 artikli 7 lõikele 1 täidetud juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuded.

94 Niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tõstatab liikmesriigi väljastatud juhiloa äravõtmine küsimuse selle juhiloa omaniku juhtimissobivuse kohta, ning seega seab vaikimisi kahtluse alla ka talle varem teise liikmesriigi poolt väljastatud juhiloa.

95 Nagu Saksamaa ja Itaalia valitsus märkisid, ei ole loaomanik – erinevalt eespool viidatud kohtuasjades Halbritter ja Kremer tehtud määruste asjaoludest – pärast seda, kui temalt Saksa juhiluba oli ära võetud, läbinud juhtimissobivuse kontrolli, mille oleks

määranud teise liikmesriigi ametiasutused. Seega ei ole tõendatud, et K. Schwartz on direktiiviga 91/439 sobivuse osas ette nähtud nõuete kohaselt sobiv sõidukit juhtima ja liikluses orienteeruma.

96 Kui siseriiklikult kohaldatud meetmest, milleks on – nagu käesolevas põhikohtuasjas – juhiloa äravõtmine, võiks mööda minna võimalusega tugineda juhiloale, mis on väljastatud varem kui see juhiluba, mis juhtimissobimatuse tõttu ära võeti, ilma et oleks tõendatud, et isik, kes niisuguse varasema juhiloa esitab, on selle kasutamise ajal vastavalt direktiivile 91/439 sobiv sõidukit juhtima, ohustaks see liikluse turvalisust.

97 Pealegi oleks paradoksaalne, kui liikmesriigile pandaks kohustus tunnustada juhtimisõigust, mis tuleneb juhiloast, mille on mõni teine liikmesriik väljastanud enne seda, kui esimesena nimetatud liikmesriik väljastas juhiloa, mis loaomaniku juhtimissobimatuse tõttu ära võeti. Kui liikmesriigi kodanikul on üksainus juhiluba, mis on väljastatud mõnes teises liikmesriigis, võib esimesena nimetatud liikmesriik direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 2 alusel tema suhtes kohaldada siseriiklikke õigusnorme, mis käsitlevad juhiloa äravõtmist näiteks sõidukijuhtimiseks sobimatuse tõttu.

98 Eeltoodust tuleneb, et direktiivi 91/439 artikliga 1 ning artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ei ole vastuolus see, kui liikmesriik keeldub tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb juhiloast, mille teine riik on väljastanud enne Euroopa Liiduga ühinemist, juhul kui see luba on väljastatud enne kui see juhiluba, mille väljastas esimesena nimetatud liikmesriik, kus see hilisem juhiluba selle omanikult tema juhtimissobimatuse tõttu ära võeti. Selles suhtes ei oma tähendust asjaolu, et keeldumine leidis aset pärast seda, kui juhiloa äravõtmisega kaasnenud keeluaeg uue juhiloa taotlemiseks oli möödunud.

Kohtukulud

99 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003) artikli 7 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui liikmesriigi kodanikul on üheaegselt kaks kehtivat juhiluba, millest üks on ühenduse juhiluba ja teise neist on väljastanud mõni teine liikmesriik, kui mõlemad on omandatud enne viimati nimetatud riigi ühinemist Euroopa Liiduga.**

2. **Direktiivi 91/439 (muudetud määrusega nr 1882/2003) artikliga 1 ja artikli 8 lõigetega 2 ja 4 ei ole vastuolus see, kui liikmesriik keeldub tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb juhiloast, mille teine riik on väljastanud enne Euroopa Liiduga ühinemist, juhul kui see luba on väljastatud enne kui see juhiluba, mille väljastas esimesena nimetatud liikmesriik, kus see hilisem juhiluba selle omanikult tema juhtimissobimatuse tõttu ära võeti. Selles suhtes ei oma tähendust asjaolu, et keeldumine leidis aset pärast seda, kui juhiloa äravõtmisega kaasnenud keeluaeg uue juhiloa taotlemiseks oli möödunud.**

Allkirjad